

edip cansever

BEN RUHİ BEY NASILIM

şiir

KOZA YAYINLARI
TÜRK YAZARLARI

edip cansever

(20)

MESAM

3

BEN RUHİ BEY NASILIM

Edip Cansever'in Şiirleri

TÜRK YAZARLARI DİZİSİ 3

(Yöneten : Mehmet Harmancı)

edip cansever

BEN RUHİ BEY NASILIM

Şiir

KOZA YAYINLARI

Edip Cansever; 1928 yılında İstanbul'da doğdu. 56. İlkokulu (1940), Kumkapı Ortaokulunu (1943), İstanbul Erkek Lisesini (1946) bitirdi, bir yıl kadar yüksek öğrenime devam etti, ayrılıp ticaret hayatına atıldı.

Şiir kitapları sırasıyla şunlar: «İkindi Üstü» (1947), «Dirlik Düzenlik» (1954), «Yerçekimli Karanfil» (1957), «Umutsuzlar Parkı» (1958), «Petrol» (1959), «Nerde Antigone» (1961), «Tragedyalar» (1964), «Çağrılmayan Yakup» (1966), «Kirli Ağustos» (1970), «Sonrası Kalır» (1974), «Yerçekimli Karanfil» kitabıyla **«Yeditepe Şiir Armağanı»** nı soruşturmasında 1959 yılının **«en beğenilen şairi»** seçildi.

Edip Cansever'in bu kitabı 1976 yılı Şubatında, Gül Matbaasında dizilip düzenlendi, Diner Matbaasında basıldı; kapak filmleri ve baskısı Zafer Ofset'te yapıldı ve Numune Ciltevi'nde ciltlendi.

I

Gördün mü hiç suyun yanmasını tuzda
Gördüm ben bu yaşam boyu iniltiyi
Büyük bahçelerin küçük içinde
Saksılardan birinde
Gördüm de
Uyurken uyandırılmış gibi
Beni bir sardunya büyüttü belki.

O ben ki
Bir kadında bir çocuk hayaleti mi
Bir çocukta bir kadın hayaleti mi
Yalnızca bir hayalet mi yoksa.

Ne peki
Yere dökülen bir un sessizliği mi
Göğe bırakılmış bir balon sessizliği mi
İşini bitirmiş bir org tamircisinin
Tuşlardan birine dokunacakkenki
Dikkati ve tedirginliği mi.

Bekler mi beni
Her yanı, ama her yanı çocuklar gibi gülümseyen
Bir sürü yaz gününün içinde
Acaba bekler mi beni
Uykularım, o sonsuz uykularım
Yanmış bir limonluktaki
—Ve limonlar ki her gün bir yaprak ayininde
Sesini hiç eksiltmeyen—
Ama bilmez miyim ben
Bilmez miyim hiç
Böyle sığ hayallerle oyalanmak yerine
Kısacık bir zaman olmalıydı elimde
Turfanda meyva gibi bir zaman
Yollar yollar kateden tadı ve ekşiliği
Geçerek erguvanların dönemecinden
Leylakların dörtyol ağzından
Yapıştırıncaya dek beni dudaklarına
Acının dudaklarına ve geçmişin
Bir yaban gülü yaprağı gibi beni
Ama ne gezer.

Korkmuyorum artık solmaktan
Solmaktan ve solgunluktan
Gelmişim nerelerden böyle
Kurumuş bir dere yatağı gibi
Ya da pek kurumamış da
Baygın, hasta ya da cançekişen
Çırparaktan yüzgeçlerimi dip sularında
Ya da yer tahtaları, muşamba, örtük perdelerin kasvetini
Yorgun düşerek taşımaktan
Ve ne çıkar ayırmasam kendimi
Suların büyük içkilere kavuştuğu koylardan.

Koylardan
Kapsayan o sevimsiz, o küçük aşkları da
Eskiyen turunçlar gibi ilk rengini pek aratmayan
Ayırmasam kendimi
Diyorum ayırmasam
Köhnemiş bir geminin — izine pek rastlanılmayan —
İçindeki bir yolcudan da, değerli taşlarla dolu cepleri
Cepleri yüreği cepleri
Ayırmasam da ben
Kim görürdü o yolcuyu, yani kim farkederdi beni
Sıradan acılardır çünkü bütün ilgileri toplayan
Oysa sıkıntıyı buruşuk bir iç çamaşırı gibi saklayan
Bu kımıltısız gövde
Görülmemiştir ki hiç görülsün şimdi
Görülmediği gibi gündoğumundan havalanan kuşların
Ya da bir oda kapısını açtığınız zaman
O müthiş öğle sıcağında
Pencerenin önünde örgü ören birinin
— Örgü mü, bir çay bardağını başka başka tutan ellerin
becerikliliği mi —
Görülmediği gibi
Ama var mıydı sanki görülmeyi isteyen
Var mıydı bir şeyler bekleyen yüreğimin eskittiklerinden.

11

Ve her şey hızla yetişti sonra
Sarı bir günün kahverengi yarınına.

Yıkılmış bir ağacın üstünde yıllarca oturdum da
Gözleri avına benzeyen bir avcıydım sanki
Ağaç da çürümüş zaten
Kazımış, oymuş bir yerlerinden gelip geçen onu
Ağaç mı, içi yıllarla dolu bir kutu mu
Çözmek için mi acaba içlerindeki bir gizi
— Gizi mi, bir giz gereksinmesini mi —
Yoklamışlar orasından burasından
Kimbilir.

Ama sessizlikten başka ne bulmuşlar
Önemsiz bir iki anıdan başka
Ya insan kılığında ya da bir dekor taşkınlığında
Sorarım ne bulmuşlar
Çoktan yeni bir umuda dönüşmüştür onlar da
Anılar.

Oysa bambaşka şeyler olmalıydı ağaçta
Kazılmış, oyulmuş yerlerinde ağacın
Buruk, mayhoş, daha çok da bir zehir tadındaki
Bir şeyler olmalıydı. Ve sanki
Yıllar var ki saklamışım orda ben
Saklamışım anlaşılan
Odasında yapayalnız doğuran bir kadının
Dışa vurmak istemediği
Ya da pek gereksinmediği
O iniltiyi andıran
Duyurulmayan her şeyi.

III

Ve her şey dönüştü işte
Kahverengi bir çarşambadan
Sapsarı bir cumartesiye.

Ansızın bir rüzgâr çıktı demin
Çölde yanıt arayan alaycı bir rüzgâr
Kolalı bir örtü gibi acıtıyor yüzümü
Yakıyor gözkapaklarımı da
Toplayıp getiriyor anılarımı bir bir
Uzun yolları hiç sevmeyen anılarımı.

(Kaç türlü girilirdi anılardan içeri?
1 — İşte! bir zambağın özsuyunun içilişi gibi
2 — Süt emer gibi bir memeden
Bütün renklerin ve bütün kokuların bir bir
bilinişi
3 — Dibini kazıyor alanlar: dünyanın iççekişi.)

(Ansak mı anmasak mı
Yeri mi şimdi değil mi
Bir tren yolculuğunda ve her yerde
Her şeyin ya da hiçbir şeyin hiç mi hiç çekilmezliğini
Bir hafta tatilini, bir öğle vaktini, belki bir pazartesini
Saatler iyi
Adamlar gülüyorlarsa iyi, gülmüyorlarsa gene iyi
Ve bütün yolcuların dalgın
Koparıp koparıp bir şeyler yediklerini
Görünüşte kararsız
Görünüşte üzgün, endişeli
Görsek mi acaba, görmesek mi
Açıp da kapalı gözlerini arada
Şöyle bir görünümü tek bir solukta
Yalandan, inatla içine çekenleri
Ya da bir köprüden geçerken, bir tünele girerken
Belirtip yüzlerinde çok görmüşlüğün izlerini
Bir tilki çevikliğiyle, acele
Katarak yolculuğa hiç yoktan bir gizemliliği
Bilmem ki, görmesek mi

Durunca tren bir istasyonda
Dudakları çatlamış, ateşli, hasta bir istasyonda
Dünyanın bütün elma satıcılarına bakıp
Bakıp da her şeyi ilk defa tanıyormuş gibi
Uzanıp pencerelerden sarkık gerdanlarıyla
Tutarak parmaklarıyla yalancı
Ve ucuzundan bir kolyeyi
Acaba görmesek mi
Bir treni ve dünyada tren olan her şeyi.

Ansak mı anmasak mı acaba
Yeri mi şimdi, değil mi
Sırasını bekleyen bir kadının, hasta
Gereğinden fazla abartılmış yüzünü
Besbelli iğrenirdiniz
Çevirirdiniz gözlerinizi yer tahtalarına
Bir duvar saatine ya da kapıya
Telefona bakardınız, tırnaklarınızı incelerdiniz uzun uzun

Kısaca
Kaçınmak isterdiniz o yüzden - ama bitmedi -
Gördünüz, görüverdiniz bir daha
Sıyrılmış acılardan ansızın
Sevecen, durgun, sade
O yüzü
Belki de, orda, acele
Karar verdiniz
Bir anneniz olsun isterdiniz böyle
Ve belki de sarılıp öpmek isterdiniz onu
Her neyse..

Söyleşek, yeniden mi söylesek şimdi de
Ben uzun yolları hiç sevmem
Doğacak bir çocuk gibi beklemeli anılar
Ansızın doğmalı, ansızın ölmeli saniyelerde.)

IV

Bırakıp gidiyor anılarımı rüzgâr
Denize bırakılmış çöpler gibi
Yol kenarlarında birikmiş gereksiz eşyalar gibi
Geri veriyor ve çekip gidiyor usulca.

Bulanık bir havuzun yanında buluyorum kendimi

Bakımsız, taşları kırık bir havuzun yanında
İçinden koyu yeşil bir çocuğun baktığı
Çürümeye yüz tutmuş yaprak renginde
Ağlaması yağmurlu bir sundurmaya benzeyen
Kırık iskemleleri, çatlamış mermer masasıyla
Yağmurlu bir sundurmaya
Ve pencerelerde belli belirsiz bir kadın
Pencerelerde ve her yanda.

Bir çocukta bir kadın hayaleti mi
Bir kadında bir çocuk hayaleti mi
Yalnızca bir hayalet mi yoksa.

(Nerdeyim
Kelebeklerden dokunuşlar alan bir yaprak gibi
inceyim
Para bozduranların az çok bildiği
Adres soranların gene bildiği
Bir sokakta bir aşağı bir yukarı
Saatlerce dolaşanların hemen hemen bildiği
Amansız bir güceniğim.)

Geri getiriyor bunları rüzgâr
Geri getiriyor anılması kırmızı bir konağı da
İniltili, hasta bir konağı da
Çatısında baykuşların tünediği
Birtakım iplerin düğümlendiği tahtaboşlarda
Ve bütün konuşmaların bir tek cümlede toplanıp
Suskunluğu bir anıt gibi yükselttiği
Bir konağı ve konağın olanca görkemini
Geri getiriyor rüzgâr.

(Konaksa yandı çoktan
Tertemiz bir asfalt ezip geçti onu
İyi biliyorum tertemiz bir asfalt
Ezip geçti onu
Kırmızı bir konak mezarı gölgesi bırakarak.)

Ve yıllar ve günler ve saatler ayarlandı
Caddeler, işhanları ,kahveler ayarlandı
Meyhaneler, genelevler
Pasajlar, dar sokaklar, geçitler
Soğuk biralar ayarlandı, soğuk her şey
Ve bütün ilişkiler
Birden yerini aldı.

Ve her şey yetişti gene
Sarı bir çarşambadan
Kahverengi bir cumartesiye.

V

Ben Ruhi Bey, nasıl olan Ruhi Bey
Nasılım
Bir yaz ikindisinden çıktım geldim
Diyelim bir pazartesiydi, biraz da şöyle geldim
Kapıyı iyice kapadım
— Kapadım mı, evet, kapadım —
Çitlenbik ağacının altından geçtim
Frenk üzümlerinden bir iki salkım kopardım
Dişlerimle sıyırdım
Sardunya renginde ve sardunya tadında idiler
Biri fotoğrafımı çekiyorkenki gibi durdum
Azıcık gülümsedim
Ve dünya bana gülümsedi
Çakılların üstünden yürüdüm
Yürüdüm ki, bir sese benziyordum sanki
Yüzyıllarca önce kırılmış bir kemik sesi
İyice duydum
Çıkarken bahçe kapısını açık bıraktım

— Çok yüksekti. Deniz dibi renginde ve demirdendi. Üstünde aslan başı kabartmalar vardı. İki yanında çok yüksek iki duvar uzar giderdi. Dışardan çam ağaçları görünürdü. Bir kırbaç gibi görünürdü. Ve ağaçların üstünde kırbaç kılıflarına benzeyen ve evlâtlıkların mavi pazen giysilerini andıran kalınlaşmış bir gökyüzü dururdu —

On sekiz on beş trenine yetiştim
Geniş kadife koltuğa oturdum
Puromu yaktım - iki kibrit harcadım -
Akşam gazetelerinde pek bir şey yoktu
Haydarpaşa'ya kadar bulmaca çözdüm
İskelede saçları çok iyi taranmış bir kız bana baktı
Bakışından tedirgin oldum
Giyimsizdi, boyasızdı, bakımsızdı
Vapurla Karaköy'e geçtim
Tokatlı'ya uğradım
Köprüden aldığım Fransız dergilerini karıştırdım
Kirazla bir kadeh rakı içtim

Çıkarkeri boy aynasında kendime baktım
Oldukça yakışıklıydım
Gömleğim tertemizdi, beyaz ceketim
Tertemizdi ve ayakkabılarım
Pantolonum ütülü
Yelek cebimde ince altın bir zincir
Sarı ve ince bıyıklarım
Tam Ruhi Bey bıyığıydı
Ve iki parmağım arasında bir çiçek sapı
— Zakkum muydu, değil miydi, belki yazpatı —
Boynumda menekşe rengi bir papyon
Hafifçe sarkık
Dudağımda bitti bitecek bir sigara
Kenarında dudağımın
Dışarı çıktım.

Tünele bindim, Asmalımescit'teki Viyana lokantasına geldim.
Avusturyalı karı koca beni karşıladılar
İkisi de eğilerek ben dimdik durdukça onlar bir kez daha eğilerek sonra yüz kez bin kez ve durmaksızın eğilerek beni karşıladılar
Benden başka oldukça şişman iki adam daha vardı, Beyaz Ruslardandılar, gözleri necef taşı gibi sert ve parlaktı
Tezgâhta bir Leh Yahudisi votka içiyordu, yüzündeki ince damarlar fırçayla çizilmiş gibiydi, bir silinip bir canlanıyorlardı
Soğuk et getirdiler bana, omlet, bira filan getirdiler
Üstüne kremalı ahududu getirdiler, likörle kahve getirdiler
Çıkarken bolca bahşiş bıraktım.

Markiz'e uğradım, dört mevsimden süzülmüş bir konyak
içtim
Düzeltip arada bir bıyıklarımı
Uçları hafifçe ıslak
Bir ara pencere camında kendime baktım
Baktım ki, ben Ruhi Bey
Nasıl olan Ruhi Bey
Daha nasılım.

Oradan Galatasaray'a kadar yürüdüm
Bir kadının pembe beyaz teni dağılıp uçuşarak
Gezindi ortalıkta bir süre
Ve durdum
Durdum bu güzel yaz ikindisinden çıkıp
Bambaşka bir sonbahar sabahını giyininceye kadar
Nasılım.

VI

Nasıl olacaksınız Ruhi Bey
Bugün de erkencisiniz Ruhi Bey
Şarapla bira mı içiyorsunuz Ruhi Bey
Böyle sabah sabah Ruhi Bey
Akşam akşam Ruhi Bey
Akşam sabah Ruhi Bey
Cıgara alır mıydınız Ruhi Bey
Yakalım Ruhi Bey, yakalım
Böyle üşümüyor musunuz Ruhi Bey
Benim de ayakkabılarım su alıyor Ruhi Bey
Ne olur ne olmaz
Önümüz kış Ruhi Bey
Ee, daha nasılsınız Ruhi Bey
— İyiyim iyiyim.

(Gelsem gelsem bir solgunluktan gelirim
Kızgın bir sardunyanın üstelik üvey çocuğu
Pembe pembe azarlanırım
O ölür ben azarlanırım
Kocaman bir konakta uzarım kısalırım
Ellerim tırnaklarım
Yeni kırpılmış bir koyun derisi gibi pespembe
Ve sıcak
Gözlerim, gözlerim benim
Denizi ilk defa gören bir çocuğun
Birdenbire yaşlanması neyse.)

Sizinle görüşelim Ruhi Bey
Vaktim yok, vaktim yok
Ruhi Bey görüşelim
Vaktim yok görüşmeye kimseyle
Ruhi Bey!
Kendimle bile, kendimle bile.

(Olmaz ki, kimse kimseyi sevemez
Ama hiç kimse.)

BİR ÇİÇEK SERGİCİSİ DER Kİ

Bin dokuz yüz on iki miydi, bin dokuz yüz elli iki miydi
Güneşli bir öğle miydi, çiçekler gölgesiz miydi
Ellerim kirli miydi
Neydi
Çiçeklere su mu serpiyordum, bir karanfil çok mu
uzaklardan gelmişti
Bilmem ki
Benim bütün yaşamımda hep karanfiller olmuştur
Her zaman hatırlarım
Sanki bir karanfilden sürekli doğmuşumdur
Bin dokuz yüz on iki doğumlu bir karanfili
Karım göğsüne takmıştı. Şimdi ben çok yaşlıyım
Şimdi ben nedense çok yaşlıyım
Herkesi ayrı ayrı tanımam
Ruhi Beyi İçerenköy'den tanırım
İçerenköy'ü iyi bilirim de ondan
Kaç yıl önceydi, şimdi unuttum
Babasını da tanırım
Kaç yıl önceydi, bilemem
Üryani eriği gibi gözleri vardı
Çizmeleri, kamçısı
Ruhi Bey benden çiçek alırdı
O zamanlar sokak sokak dolaşırdım
Çiçek alanları iyi bilirdim
Ruhi Bey de çiçek alırdı
Nedense benden alırdı. Çünkü ben çiçekleri çok biçimli
tutarım

Kuşkonmazları sevmem, kullanmam
Çiçeklerin aralıklarına bakarım
Sanki ben onları hep yeniden yaratırım, yontarım
Bin dokuz yüz kırk üçde biri öldü
Boynu değil, bir karanfilin sapıydı, yana düştü
Düşünce öldü
Bir ölülük sindi ellerime
Bir ölülük bana sindi
Ona sergimde her zaman bir yer ayırırım
Kimseler bilmez
Ben işte gizli gizli onu sularım
Karanlık bir karanfilliği
Yoklukta bir karanfilliği
O gün bugündür bütün çiçekler
Karanfildir benim için.

Bir gün de bir demet karanfilim yandı
Bir demet karanfilin penceresi, kapısı
Nedense yandı
Önce giyinik bir ev görünümündeydi, öyleydi
Takındı kırmızılarını sonra
Süslendi
Bir boşluk edindi orda kendine
Hemen oracıkta bir boşluk
Açtı şemsiyesini ve gitti.

Ben şimdi oğlumun yanında kalırım
Onun kırmızı yapraklardan yapılmış
Bir zamandışılığı vardır
Beni anlamaz
Anlamaz, niye anlasın
Anlaşılmak! - değil mi ama - sanki kimsenin olamaz.

Ben kendime bir karanfil mezarı satın aldım
Beni oraya gömecekler
Ruhi Bey cenazeme gelecek
Ama hangi Ruhi Bey
Doğrusu biraz şaşırdım
İçerenköy'deki Ruhi Bey gelmez
O sadece karanfil satın alır
Ölümü pek beğenmez
Şimdiki Ruhi Bey ölüme daha yatkındır
Yaşamaya da
Ölümle yaşam arasında bunalır bunalır
Ben bu kadarını anlarım
O gelir beni kaldırır
Bir karanfil kalabalığına artık katılır

Geçen gün gördüm
Acımayı unuttum
Sevinmeyi unuttum
Ben her şeyi artık unutuyorum
Ama o geçerken ne yalan söyleyeyim şuramda bir ağrı
duydum
Ağrı da değildi belki, hani, nasıl
Gövdemi yeniden buldum
Acılar acılara eklenince ağırlaşıyor
Gövdem de ağırlaşıyor
Ruhi Beyle ben kocaman bir demet karanfil oluyoruz
Şu üstümdeki boşluk kadar
Bir demet
Yok artık pek konuşmuyoruz
Benim sözlerim eksildi
Onunki de eksildi
Zaten kelimeler sonludur
Öyle değil mi
Donuk donuk bakışıyoruz
Ben ölüme iyice yakın
O yaşamaktan uzak
Öyle bir gök içinde durmuş gibiyiz
Karanfiller ölürken
Karanfillerden bir deniz.

BİR MEYHANE GARSONU

İşte
Isınmış parke yolun kokusu
Demek ki ben mutsuzum
Tuhaf bir su içmişim de sanki içim görünüyor
Gözlerim buzdan
İçimde yaz kırıkları.

Eklemek gerek
Büyümesi gibi bir salyangozun
Yıllarla değil, yıllarla değil
Saniyelerle kıvrılmıştır kabuğum.

Aynalı Pasaj'ı geçtim
Geçerken sağlı sollu aynalara baktım - her günkü gibi -
Vitrinlere baktım, düğmelere, fermuarlara
Yukardaki taş heykelciklere baktım
Bakmasam ne yapacaktım, açılıp kapanmaya başladı
dudaklarım
Gözkapaklarım
Açılıp kapanmaya
Açılan kapanan çözülen
Ne varsa duyuyordum kendimde
Balıkpazarı'na saptım.

Ben Balıkpazarı'na sapınca
Dünyada sayılmayan bir sabahtı
Ve sayılmayan bir adamdım
Nasıl duruyorsa gökyüzü sayılmadan
Boylu boyunca bir duvar
Ve uzay nasıl duruyorsa
— Uzay ki mutluluktur
Ele geçmeyen bir sonsuzluktur uzay —
Ben masalara şunu bunu taşırdım.

Oldukça dar bir sokağa gelince durdum
Karşıdan karşıya çamaşırlar asmışlardı
Mor, pembe, beyaz çamaşırlar
Kızgın yaz güneşinin altında
Hoşlandım
Anahtarı kilide soktum, bundan da hoşlandım
Çevirdim bir iki kez, kapı titredi
Ben de titredim
Dükkânı açtım.

Karşıki evler çoktan uyanmıştı
Hemen herkesi az çok tanırdım
İki kocakarı, levanten, dama oynuyorlardı gene camın
önünde
Çinko balkonda bir kız çocuğu ağlıyordu
Oydu
Bir satıcıya sesleniyordu, oydu
Besbelli yeni uyanmıştı, saçları dağınıktı
Zayıftı, sürekliydi, değişmiyordu
Sesi inceydi, isterikti
Saate baktım dokuz buçuktu.

Ne yaptım da ben, daha sonra ne yapacaktım
Önce helaya girdim, bir süre helada kaldım
Terledim, adını bilmediğim bir kokuyla koktum
Mutfağa girdim
Patatesleri soydum yıkadım
Domatesleri salatalıkları
Soydum yıkadım
Muska böreği sardım kaldırdım
Bira kasalarını, boş şişeleri
Dükkânın önüne çıkardım
Camları sildim, ortalığı süpürdüm
Sonra bir iskemleye oturdum
Orda yüz binlerce cinayeti ben
Ve intiharı
Bir mutluluk gibi dışımda duydum.

Evet, gelirdi
Ruhi Bey mi dediniz, evet, gelirdi.

PATRON MASAYA GELİR

Ben patronum, şöyle böyle bir adamım
Bırakın konuşayım
Bir bira içeyim konuşayım
Kim ne derse desin kadınlara düşkünüm
Ne yapayım öyleyim
Kadın dendi mi sanki ben
Vlşneli bir dondurmayı durmaksızın yalarım.

Ruhi Beyi pek tanımam
Yok, hayır, belki de iyi tanırım
Neden derseniz ben herkesi iyi tanırım
İşsizim, dülgerim, boyacıyım
Herkesle bir olurum
Kişiliksiz kalırım.

Günün herhangi bir saatinde çıkar gelir
Nasılsınız Ruhi Bey, derim
O her zamanki gibi: iyiyim, iyiyim!
Şu köşedeki masa onundur
Başkası oturmuyorsa gider oturur
Şaraptan başka bir şey içmez
Bazan şarapla birayı karıştırır
Doğrusu sarhoşken hiç görmedim
Tersine çok incedir, derim ki biraz da soyludur
Nedense bulutlanır gözleri arada
O zaman kimseyi görmez
Uzaklara bakar yalnızca
Benimle konuşurken, gazetesini okurken
Ruhi Bey uzaklara bakar
Sanırsınız ki işte çok uzaklarda bir Ruhi Bey daha var
Bana öyle gelir ki durmadan geri çağırır onu
Ama durmadan
Ve alır karşısına - neden bilinmez -
Suçlu bir çocuktur da sanki o, gizli gizli azarlar.

Parası varsa verir
Yoksa hiç bir şey söylemeden çekip gider
Sonra bir cep saati vardır, arada çıkarıp bakar
Ama bilirim saatle filan işi yoktur
Zaten zamanla işi yoktur ki Ruhi Beyin
Hep aynı elbiseyi giyer
Yazın ceketini çıkarır
Kravatı ip gibidir, incedir
Ayaklarına hiç bakmadım
O kadar ilginçtir ki yüzü, ayakları bilmem var mıdır.

Bu meyhaneyi yirmi yıldır işletirim
Doğrusu Ruhi Bey gibisini hiç görmedim
Mısırçarşısı'nda baharatçı dükkânları vardır, bilirsiniz
Ruhi Beyi ben o dükkânlara benzetirim
Binlerce şeydir çünkü Ruhi Bey
Nanedir, ada çayıdır, zencefildir
Bu çevrede herkes onu tanır
Bana sorarsanız tanımaz
Şöyle ki, bir ayakkabı çivisi gibi kendine batar
Şarabıyla batar, uykusuzluğuyla batar
Gülmesi hüznüne
Konuşması susmasına batar.

Çok oturmaz, usulca kalkıp gider
Sıkılır da mı gider, pek anlamam
Anladığım bir şey varsa
Şu bardağı görüyorsunuz ya
Bardağa birayı boşalttığım gibi gider
Gitmeden önce biraz silikleşir
Sonra büsbütün solar
Gerçekte
Dört mevsimin karışımı gibidir Ruhi Bey.

Size bir olay anlatayım, çok kısa
Bir kış günüydü, kar yağıyordu
Gök sapından boşalmış papatya yaprakları gibi duruyordu
Kapıda Ruhi Beyi gördüm
Gözleri kıpkırmızıydı
Gözleri karın içinde kıpkırmızıydı
Çiğnenmemiş karın üstünde
İki tek kokina gibi duruyordu gözleri
Beni birine gösteriyordu eliyle
Yanında kimseler yoktu
Birine yakınıyordu benden
Yanında kimseler yoktu
Bir adım daha attı
Eli bir bıçak ucu gibi sipsivriydi, uzundu
Ve nasıl olduysa oldu
Yitirdim bir anda gözden
Hani düş gördüm desem
O zaman da sağ bileğim niye kanıyordu.

KÜRK TAMİRCİSİ YORGO VE KÜÇÜK BİR OLAY

Tepebaşı'ndan Pera'ya girerken
Küçük bir alandan geçeceksiniz
Geçmeyin!
Sağda bir ufak dükkân vardır, benimdir
Kapının üstünde KÜRK TAMİRCİSİ YORGO yazılıdır
İyi havalarda kapısı açıktır
İçersi biraz loştur
Loş olsun, ben severim, böylesi daha güzeldir
Ben, karım, bir de Anjel
Biz üçümüz kürk kaplarız, kürk dikeriz
Anjel elimizde büyümüştür, iyi kızdır
Hemen hemen hiç konuşmayız - içersi biraz loştur -
Yoktur ki ne konuşsak yıllarca konuşmuşuz.

Ama baksak ki birbirimize arada
— Yorulunca işten bakarız da —
Sanki herkes yeni bir haber getirmiş gibidir
Öyledir öyledir
Yüzlerimiz ona göre kesilmiş
Ona göre biçilmiştir
Çünkü insan yalnızken katettiği yollardan
Ne zaman geri dönse yeni bir haber getirir
— Doğrusu kentlerden kentlere mektuplar da böyle sessiz
gider —
Ve dışardan biri geçse gözlerimiz ona dikilir
Çok görmüşümdür iş hanlarındaki terziler
Kapıları açık terziler de böyledir
Biri merdivenleri çıkmaya görsün
O çıraklar kalfalar yok mu
Dişlerinde iğneler, iplikler
Başlarını kaldırıp
Hepsi birden göz kulak kesilirler.

Her neyse
Biz karı koca masada çalışırız
Anjel yerde çalışır
Nedense hoşlanır bundan, yerde çalışır
Biraz da açık saçık giyinir - söylerim, dinlemez -
Kürkleri bacaklarının arasına sıkıştırır
Kızarsa donunu filan gösterir - söylerim, dinlemez -
Yeni evlidir, kocası burada yoktur.

Ruhi Bey derler bir adam vardır
Ne bileyim işte, böyle bir adam vardır
Cin gibidir, nereden geldiği bilinmez
Dükkânın önünde durur
Tam şurada dikilir
Git dersin gitmez
Bu kez de Anjel'e dönerim
Anjel, derim, bak kızım Anjel
— Söylerim, dinlemez —
Yeni evlisin, kocan ne der
— Hiç bir şey demez!

Yeğeni vardır bir de Anjel'in
Şu karşıki dükkânda çalışır
On altı yaşlarında, çocuk
Bir gün yakaladığı gibi Ruhi Beyi
Tuttuğu gibi yakasından
Gerisini sormayın daha iyi
— Çünkü ben böyle şeyleri pek sevmem —
Hep birden karakolluk olduk
Bu olaydan tanırım işte Ruhi Beyi.

Gene ml
Evet, geliyor
Seyrek de olsa geliyor
Bakıyor bakıyor bakıyor yalnız
Anjel desen öyle
Bacaklarını dikmiş oturur
Aldırdığı bile yok
Ruhi Bey de artık fazla kalmıyor.

RUHİ BEY ANLATIYOR:

BİR DÜĞÜN GÜNÜ VE SONRASI

Kısacık bir gündü, bir iki dakikalık bir gündü
Çocukların günü gibi bir gündü
Kahverengi fotoğrafları vardı, bulanıktı
Hiç bir şey açık seçik görünmüyordu
Kocaman bir bahçe olmalıydı, orda burda
Tavuskuşları olmalıydı, herbiri
Öyle bir başına hiç kımıldamadan duruyordu
Saniyeler sümbüller gibiydi
Saniyeler sümbüller gibiydi dokunsam iki parmağım
arasında akıyordu
Kısacık bir gündü.

Bir kişi bile yoktu
Hayrünnisa ile ben vardım
Seylan taşları ile işlenmiş bir iğne vardı
Yansıyan kırmızılık taranıyordu güneşte
Kan gibi parlıyordu
Şöyle böyle hatırlıyorum
Beni ölüme uğurlayan bir düğün günü
Babamı hatırlıyorum
Babamın ölümünü
Kırbacıyla birlikte bir çam ağacına gömülü
Annemse odasında babamın
Hasta yatağında
Kımıldamadan yatıyor
Pencerede sapsarı bir limon görüntüsü
Duvarda rengârenk bir kırbaç koleksiyonu

Hatırlıyorum
Dişleri vardı Hayrünnisa'nın
Hatırlıyorum
Bir şeyler vardı, ortasından kesilir gibiydi
Dişleri bembeyazdı
Kesilen her şey bembeyazdı
O dişleriyle vardı, ben yoktum
Seylan taşlı iğnenin altındaydım, ben yoktum
Hayrünnisa vardı, ben yoktum
Üç gün üç gece geçti, ben yoktum
On gün daha geçti, sonra ben günleri unuttum
Bir kuşluk vaktini iyi hatırlıyorum
İçerenköy'deki tozlu bir yolu
Postacıyı
Terziyi
O yanmış limonluğu
Çiçek satan adamı
Bir otobüs durağını iyice hatırlıyorum
O yoktu.

Ve bir sabah ben vardım
Koskoca bir konağı bir başıma soydum
Yer halılarını çıkardım, kalın kadife perdeleri
Maun konsolu, Çin porselenlerini, gümüş takımlarını
Hatırlıyorum
Mineli pandantifleri çıkardım, altın zincirleri, pırlanta
yüzükleri
Büyük kristal avizeleri, sedefli koltukları
Bursa çatmalarını, Beykoz koleksiyonlarını, minyatürleri
Hepsini, hepsini bir bir çıkardım
Tutkuyla çıkardım, şehvetle çıkardım
Öfkeyle
Kanını akıtaraktan konağın
Hatırlıyorum
Konakta o gece konakla kaldım.

BİR GENELEV KADINI VE...

Girdi
Sırtında eski bir ceket vardı
Bir yerlerden sızmıştı sanki, gün ışığı gibiydi
Sarışındı
Önce bir süre kapının önünde durdu durdu
Gölgelendi, inceldi, beni gördü
Pek önemsemedim
Zayıftı, kirliydi, içkiliydi
Pek önemsemedim
Baktı, hiç konuşmadı
Oysa bir İsa tasviri gibi uçumluydu, güzeldi

Yer gösterdim, oturmadı
Bir sigara yaktım, ona da verdim
Aldı
Sigarasını ben yaktım
Kısa bir gülümseme yürüdü dudaklarından
Benim dudaklarıma da geçti
Çocuklar gibi kızardım
Öteki kızlar gülüştüler
Ben kendimi sevdim, güvendim
Saçlarımı düzelttim, göğsümü biraz kapadım
Bana elini uzattı, ellerimiz birbirine değdi
Sıcaktı, inceydi, kıskanırım anlatmaya bu eli
Ağır ağır odama çıktık.

Girdi
Açık pencereyi kapadım
Perdeyi çektim
Arkamı döndüm, yavaş yavaş soyundum
Bileğimdeki saati çıkardım
Sigaramı söndürdüm
Tam o zaman..
Zaman da değildi belki
Önce korkunç bir gözyaşı seli
Sonra alabildiğine bir kayalık
Kayaların üstünde bir kertenkele
Ardından bir ormanın ağultusu
Binlerce kanat sesi
Sağ elinde bir bıçak
Yok, hayır, bıçak da değildi
Vuran, ezen, öldüren bir el
Ve eller
Ve dişler
Kendimden geçtim.

Bir daha gelmedi, hayır, bir daha hiç gelmedi
Ama onunla ben
Ne zaman istedimse o zaman yattım.

RUHİ BEY VE LİMONLUKTAKİ YANGIN

Niye olmalı öyleyse
Aşk mutlu bir sürgünlükse.

Üvey annemdi benim, ben sarışındım
On altı yaşındaydım, şarışındım
Bulanık çıkmış fotoğraflar gibiydim, görünümsüz
Yalnızdım, karışıktım
Beni tanıyan kimseler yoktu
Hiç yoktu
İçime kapanıktım
Büyük ağaçların altında
Havuzun kırık taşları arasında
Bilmezdim mutluluk nedir
Bilemezdim
Alıp başımı gitmek isterdim
İsterdim ama, kalırdım

Sanki kar yağışlarının ardından
Uzun süren kar yağışlarının ardından
Sevimsiz bir lunaparkta
Kimsesiz bir atlıkarıncaydım.

Bir limonluğumuz vardı, öğle saatlerinde
Bazan o limonlukta uyurdum
Karışık düşler görürdüm
Yalnızlık?
O bir başına kalırdı, ben bir başıma kalırdım
Sanki hiç tüketilmeyen bir otobüs durağı
Gibi kalırdım

Bir gün
İçeri girdi, uyanıktım
Yarı uzanmıştım, uyanıktım
Bir üşümüşlüğü tutuyordum yüzümde, uyanıktım
Dudakları aralıktı, ben uyanıktım
Bembeyaz dişleri vardı, ben uyanıktım
Öyle bir süre durdu, baktı
O baktı, ben de baktım
Yanıma usulca uzandı
Uzandığını görmedim, ama uzandı
Dağıldı, uçuştu, bir gülüş gibi uzandı
Önce şaşırdım
Önce hiç kımıldamadım
— Yalnızlık biraz azaldı —
Saçlarımı sevdi, hiç kımıldamadım
Bir biçim değildim sanki, bir nesne, bir şey değildim
Biraz utandım

Sokuldu bana iyice, bana sarıldı
Dudaklarımı aldı, dudaklarımı taşırdı
Köpüren sütler gibi taşırdı
Köpükler içinde kaldım
— Mevsim her zamanki gibi yazdı —
Birden beyaz bacaklarını gördüm
Sonra her şeyi gördüm
O her şeyi ben ilk defa gördüm
Ses çıkarmadım
Ses çıkarmadım, köpüren sütler gibiydik
Beni yeniden öptü, üstüne çekti beni
Köpüren sütler gibiydik
Limonlar beyazlandı
Bir limondan bir başka limona geçtik
Bir limondan bir başka limona geçtim
Gözlerim süt gibiydi, sayısız gözlerim vardı
İlk defa vardı
Upuzun sürdü, kısacık sürdü
Beni bıraktı
Ayağa kalktı, saçlarını düzeltti
Üstünü başını düzeltti
Bütün beyazlıkları düzeltti
Süt dindi

Ama ben kaldım
Çoraklar, çöller, tuzlu denizler gibi kaldım
O gözlerini dikti bana
--Ben suyun yanması gibi tuzda—
Anlamsız, uzun
Gizli, korunaklı
Yüzüyle itermiş gibi ilk defa gördüğü bir yaratığı
Yıllarca, ama yıllarca
Baktı baktı baktı.

Kimseye bir şey söylemedim
Ama bir daha gelmedi
Ne sevgi, ne nefret, önceleri bir şey duymadım
Sadece gelsin istedim
Uyanık bekledim
Gelsin istedim
Ama bir daha gelmedi.

Anladım neden sonra
Anladım kötülük olsun diye geldiğini limonluğa
O bembeyaz dişleriyle yoktu, ben vardım
Üç gündüz daha geçti, ben vardım
On gün daha geçti, sonra ben günleri unuttum
—Unutmak! ben büyüdükçe o benim çocukluğum—
O yoktu
Beni uyardı, beni yalnız bıraktı, anladım
Çocukken vururdu, kanatırdı, ezerdi
Bu kez de
Anladım severekten
Okşayaraktan yapmak istedi aynı şeyi.

Üvey annemdi, ben sarışındım
O da sarışındı
Beni uyardı, beni yalnız bıraktı

(Açık saçık giyinirdi, pek anlamazdım
Dudaklarını ıslak tutardı, pek anlamazdım
Şehvetle aralardı, bembeyaz dişlerini görürdüm
Bembeyaz dişlerini görürdüm
Bembeyaz
Kalçalarını okşayaraktan tutardı.)

O günden sonradır ki iyi tanıdım ben kanı.

Bir gece uykudaydı bütün konak
Gizlice bahçeye çıktım
Yaralı bir hayvan gibi sürünerekten
Sokuldum limonluğa usul usul
Döktüm bir şişe gazı ve limonluğu yaktım

KISA BİR NOT :
KONAKTA SON GÜN VE..

Ve yıllarca sonra kadının ölüsünü
Bir bulantı cenazesi gibi kaldırdılar içimden.

O gece konağın bütün lambalarını yaktım
Elimde bir içki şişesiyle ben
Sanki bir insan şehrayini vardı da, ben
Gecesiz bir sarışındım

Gecesiz bir sarışındım ve işte
Bütün kapıları açtım kapadım
Kırdım parçaladım elime ne geçtiyse
Biblolar mı olur, yağlıboya tablolar mı, kristal takımlar mı
Elime ne geçtiyse
Açtım pencereleri dışarı attım.

Durmadan atıyordum, eşyalar bitmiyordu ki hiç
Eşyalar bitmedikçe öfkeyle içiyordum
Ve kinle
İniltiler duyuyordum aşağıdan yukarıdan
Ve bağrışmalar
Ve çığlıklar duyuyordum bir de
Tanıdığım artık ve bildiğim iyice
Acayip hayvan seslerine benzeyen
— Konak ki bir şimşekti de, elle düzeltilmişti sanki bir
yağmur öncesinde —
Uşaklar evlatlıklar birbirine giriyordu
Birbirlerinden çıkıyordular
Aralarına karıştım.

Boşaldım boşaldım boşaldım
Ve bilirdim, biliyordum, süresiz bir sarışındım
Başkalarını da çağırdım daha sonra
Ve karşıladım

Oramla karşıladım, en çok oramla
Kapıda karşıladım, düşümde karşıladım
Bir sürü adamlar geldi, o bir sürü adamlarla bir sürü
kadınlar
Nerde kim varsa işte bir bir geliyordular
Mutsuzlar, umutsuzlar, uyumsuzlar
Ellerinde paketlerle geliyordular — neler yoktu ki —
İçkiler, çiçekler, pastalar
Küçük küçük paketler, büyük büyük kutular

(Ah, ne de çok şeyleri vardır da, nasıl
Hep böyle yerinde harcar bu kentsoylular.)

Giysiler giysiler gene giysiler
Fiyonklar, boncuklar, payetler
Değerli — değersiz, sahici — yalancı
Türlü türlü iğneler, yüzükler ve kolyeler
Önce hep nasılsınızlar, lütfenler, oturmaz mısınızlar
Denenmiş iç geçirmeler, gizliden bakışmalar
Ve yaldızlı cümleler
Bu pazar ne yaptınız? Hangi pavyonda? Sahi mi?
Iğreti kahkahalar, ucuzundan gülmeler
Bacak bacak üstüne atmalar, yerlere uzanmalar
Sigaralar içkiler
Sonra gene içkiler, hiç bitmeyen içkiler
Ve dudaklar ve gözler, ince uzun boyunlar
Memeler, kalçalar, kıçlar, falluslar
Ve yavaştan seviciler, ibneler
Poz kesen jigololar.

(Nasıl da vaktini bilirler her şeyin
Ve vaktinde girişirler her şeye bu kentsoylular.)

Sabaha karşı duruldu her şey
Gidenler, gelenler, yeniden gidip gelenler
Duruldu konak
Denizanaları gibi açıldı kapandı
Sızanlar mı dersiniz, uyuyup kalanlar mı
— Elle düzeltilmiş bir yağmur sonrası mı acaba
Bir ara yağma edildiydi bütün kamçılar
Ne kalmışsa kırıp dökmediğim
Fırlatıp atmadığım
Yağma edildiydi gümüş şamdanlar
Saatler, konsollar, sehpalar
Perdeler, avizeler, halılar.

(Bilmezsiniz siz, bilemezsiniz
Görseniz nasıl ince
Nasıl da kibardırlar bu kentsoylular.)

Kanadı kanadı kanadı o gece bütün konak
Görkemli bir Kadın kaburgasını andıran konak
Bahçede acı acı bağıran tavuskuşları.

(Kim ne derse desin iyi bilirler kovulmayı da
Azıcık sırıtırlar, azıcık da şakaya filan alırlar
Ve usuldan ve bozmadan hiç durumlarını
Çıkarlar kırıtaraktan dışarı
Yalanla avunurlar, yalanla korunurlar
Bilmezler utanmayı hiç bu kokuşmuş kentsoylu-
lar.)

Yaktım konağı da o gece
Bir daha bir daha bir daha yaktım
Yüzlerce, yüzbinlerce yaktım hiç usanmadan
Aklımda bunlar kaldı sadece.

Soluksuz sessiz
Gölgesiz devinimsiz
Bir Ruhi Bey olarak Ruhi Beysiz
Kentin içine kadar sokuldum.

Ağzımın içi zehir gibiydi
Tuttum bir sigara yaktım
Kıravatımı düzeltttim
Ayakkabılarımı sildim
Ve sordum:
— Ben Ruhi Bey nasılım
— Sahi siz nasılsınız Ruhi Bey
— İyiyim iyiyim.

BİR OTEL KÂTİBİ

Anlamadığım şu
Ben neden bir otel katibiyim
Eskiyim, renksizim, kimsesizim
Yontulmuş kalemlerden, sosisli sandviçlerden iğrenirim
Papazlardan, homoseksüellerden iğrenirim
Kız kurularından ve saldırgan dullardan
Ve yaşlı adamların sararmış dudaklarından
Ve deli saraylılardan, onların aybaşı kokularından
Kendimden kendimden
Ve nedendir ki ben
Sararmış bir sürahide kirli bir su gibi bekletilirim.

Günlerden ne? Pazartesi! İyi bilirim
Ama gün nedir bilmem
Çiğlerle çiçeklerle çamlarla doldurulmuş gün
Göğsü bir martı göğsü gibi denizlere değen
Parklarda bahçelerde göz dolduran gün
Bir çocuğun gözlerinden gözyaşı içen
Sesini bir ayin gibi uzaklardan duyduğum
Gün nedir.

Kokular vardı ayrı ayrı, ben unutmuşum
Hepsi şimdi bir otelin kokusu
Kullanılmış çamaşırların ve bavulların kokusu
Ve telefonların ve kapısı açık helaların
Ve hasta soluklarının, tozlu yer halılarının
Sabahlara kadar yanan ampullerin kızgın
Birbirine karışmış, değişmeyen kokusu.

Ruhunda kasvetin suyunu buldu
Kimdir
Olsa olsa bir otel katibidir
Bir otel katibi her yerde bir otel katibidir
Gözlüklü ve tedirgindir
Hiç yıkanmamış gibidir, parmakları sarıdır
Ön dişleri çürüktür, avuçları terlidir
Yıllar var ki bir kumaş düşler kendine

Ve bu yüzden olacak sanki biraz terzidir.

Sorarım — ki otel katipleri sorar — bir terlik nedir
Terliğin yenisi yoktur
Geçmişi yoktur, geleceği yoktur
Yeri ve kimliği zaten yoktur
Bir terlik bir terliktir o kadar.

Bilirim kötünün kötüsü bir oteldir burası
Odalarında hamam böcekleri, sinekler
Pis yataklar, lekeler, sararmış çatlak lavabolar
Peki bir insan nedir
Sorarım — ki otel katipleri sorar —
Bir gün gittikçe ufalıyordum
Düş müydü, gerçek miydi, iyi bilemem
Oturmuş bir küvete kuruyup kayboluyordum.

Şarkıcılar, sokak çalgıcıları gelir en çok
Sokak kadınları, serseriler
Evet, ara sıra Ruhi Bey de gelir
Kan renginde gelir, yolunu şaşırmış bir böcek gibi gelir
Sapından eğilmiş bir gelinciğin öğle uykusu gibi
Çocuksu, hafif
Tam bizim otelliktir
Sanırım elbisesiyle yatar, ayakkabılarıyla
Sabah olunca erkenden kalkar
Ve kalkar kalkmaz başlar içmeye, doğrusu pek anlayamam
Uçak saatlerini sorar, lüks lokantaları sorar bir de
Pek anlayamam
Şu var ki, kendiyle eğlenir gibi sorar
Elinde vapur tarifeleri, kataloglar
Atyarışı listeleri
Yanaşır pencereye, ışığa tutar birer birer hepsini
— Otel her zaman loştur —
Bakar bakar bakar.

Nemli bir havlunun yere bırakılışı gibi
Çöker bir iskemleye sonra
— Çoğu zaman böyle yapar —
Sokağa bakar aralıksız
Öyle bakar ki, sokakta bir şeyler olmuş sanırsınız
Sanki bir cinayet işlenmiş, biri parasını çarptırmış
Ya da terkedilmiş bir kadın yakalamış kocasını
Bağırıp çağırıyordur gebe karnını göstererek
Nerdeyse
Hani nerdeyse polisler gelecek
— Gerçi her türlü olaya tanığızdır bu sokakta —
Oysa işte Ruhi Bey
Görerek bakmıyordur ki bir şeyler anlasanız.

İçer bardağındaki son yudumu da
Topundan boşalan bir kordela gibi
Sarı bir kordela gibi
Çekip gider az sonra.

BİR OLAY: RUHİ BEY VE GÜLCÜNÜN ÖLÜMÜ

Bir kara parçası sanır insan
Düştü mü başı derde
Kendini açık denizlerde.

Şimdi bir kıyı bile değil
Bir ufuk çizgisi bile değil
Yalnızca ölü
Sabaha doğru yağan karın altında
Kıvrılmış kalmış
Besbelli tutunmak istemiş boşluğa
Kolları havada
Sıkmış avuçlarıyla bir demet gülü
Yayılmış gövdesine bir gülümseme
Ve çevresine
Taş binalara, karanlık pencerelere
Kefeni kardan ve gülden.

Polis arabası kapıya geldiği zaman
Giyimevlerini, mezecileri, postaneyi geçerek geldiği zaman
Arka sokaklardaki birkaç kiliseyi
Cenaze levazımatçılarını ve
Bin dokuz yüz yirmi sekiz modasına göre giyinmiş bir kadının bir anlık ölüsünü
Geçerek geldiği zaman
Bir kamyon et boşaltıyorken bir kasap dükkanının önünde, tam o zaman
Yüzü sabunlu bir otel müşterisinin elinde traş makinesiyle
Pencereden sarktığı zaman.

Polis arabasını görmeden önce
Her yanı aynalarla çevrili bir meyhanedeydim
Sırçaları dökülmüş aynalarla
Parça parça görüyordum kendimi
Dışarda kar vardı, kirli kar
Isınmak için konyak içiyordum
— Isınmak için mi dedim, tuhaf —
Dışarda kar vardı
Saat dokuzu on geçiyordu, Balıkpazarı'nın her günkü
sabahı
Yıllardır hep aynı sabah
İri bir kaya balığının içbükey karnı
Ve binlerce, on binlerce kedinin hep birden kımıldandığı
Kente hiç uymayan bir yaratık gibi kımıldandığı
O sabah.

Polis arabası kapıya geldiği zaman
Aynalıpasaj'ın düğmecileri, gömlekçileri
Yüzükçüleri, bilezikçileri, tuhafiyecileri
Dükkanlarını açtıkları zaman
Ve dükkanların üstündeki heykelciklerin
Bir yas törenine hazırlanır gibi
Anlatımlarını değiştirdikleri zaman
Balıkçıların balıkların karşısında en iyi durdukları zaman
Ayakta çay içtikleri zaman
Mermer masaların altından yorgun gövdeleriyle
Çıktıkları zaman serserilerin
Ve Pasaj temizlenmeye ve karlar kürenmeye başladığı
zaman
Masmavi iki yengeç gibi bakmaya başladığı zaman gözleri
garson Vasil'in
Tam o zaman.

Polis arabası kapıya geldiği zaman
Üç kişi siyah bir otomobilden indiler
Üçü de sivildi, ellerinde çantaları vardı
Ben meyhanenin penceresindeydim
İçerde ve kar içindeydim
Bir demet gül içindeydim
Güle gömülüydüm
Kana.

Polis arabası gittiği zaman
Demir kapının yanında ölü
Gökyüzü dönemecinin altında
Ve yerde bırakmamak ister gibi sözünü
Elinde bir demet gülle
«Gül, gül!» diye acı bir bağırtıyı uzattığı güllerle
Ipıslak saçlarıyla buzdan yatağına uzanmış.

(O zaman ıhlamur ağaçları kardan görünmezdi. Gözlerim azalırdı, gizlenirdim. Babam koyu kahverengi çizmeleriyle karları ezer ezer ezerdi çakıltaşlarının ayaklarının altında oynaştıklarını duyuncaya kadar. Annem çatı katının yanındaki sivri kuleden gözlerini ayırmazdı, yeter ki gök kanasındı beyaz beyaz ve kocaman bir alabalığın karnı. Uşaklar bir köşeye sinerlerdi, hiç konuşmazlardı, bir kristal sürahi rüzgardan ürperir titrerdi. İniltiye benzeyen bir ses yayılırdı. Karanlığa yapışırdım, bir kapı karanlığına, bir duvar karanlığına, bir yokoluş karanlığına. Ölüm çok uzaklardaydı, o zaman, çok uzaklardaydı ölüm.)

Sordu
Karla kaplı kirli bir cümle
Başında kimler vardı?
Bir, emekli postacı Hüseyin
— Çok adres bildiği için adı pezevenge çıkan —
İki, cenaze kaldırıcısı Adem
— Çıplak kafalı, ön dişleri çürümüş —
Üç, akordeoncu kadın
— Hemen hemen hiç konuşmayan, saçları oksijenle sarartılmış, Bizanslı bir kehribar taciri gibi şişman, yaşlı ve kızoğlankız —
Ve sonra ötekiler
Üç Horan kilisesinin kapıcısı
Çingene çalgıcılar, bademciler
Lotaryacılar
Bir iki garson
En geride
Çengelli iğne satan bir kız çocuğu.

Ve onu kaldırdılar, ben gördüm
Düz bir kağıt kadar anlamsızdı, ben gördüm
İkinci konyağımı içtim bitirdim
Demir Kapıdan çıkardılar ve gördüm
Morg arabasına koydular
Kapısını ittiler, kapı kapandı
Taraklar, istiridyeler açıldı kapandı
Çiçekler titreştiler
Bir balıkçı balık doğradı ve tarttı
Pencereden çekildim.

Günlerdir ilk olarak güldüm, gülümsedim
Yıllardır ilk olarak
Sanki ilk gözyaşının tarihini buldum, üstünü çizdim.

Ve sordu gene
Ölümle kaplı o kirli cümle:
Siz, Ruhi Bey nasılsınız
Ben Ruhi Bey nasılım
Anladım anladım
Ve şimdi iyi biliyorum artık nereye.

CENAZE KALDIRICISI ADEM

Bir ölü nedir ki bir ölüm nedir
Acıyla kirlenmektir, acıya sevinmektir.

Siz bilirsiniz, isterseniz biraz gecikiriz
Gelmesine geliriz, biraz gecikiriz
Ne kadar gecikirsek biz o kadar iyiyiz
Ben o kadar iyiyim.

Bir zamanlar hamaldım, çelenk taşırdım
En güzel çiçekleri ben sırtımda taşırdım
Caddelerden geçerdim, büyük vitrinlerin önünden
Serlerden bahçelerden güne damlardım
Renklere karışırdım, kentin ışıklarına
İçinden soyulan bir portakal gibi
Kendi içdenizlerimi öper okşardım
Süslenmiş gibi olurdum
Kokular içinde kalırdım.

Sonra beni bir gün çağırdılar
Sonra beni bir gün gene çağırdılar
Artık hep çağırdılar, dört kişi olduk
Dört kişi gerekliydi, dört kişi olduk
Ölüleri gördük, ölüler koltuktaydılar
Ölüleri gördük ölüler yatakta
Ölüler giyinik, ölüler çıplak
İşte biz dört kişi buna alıştık
Bizi alıştırdılar.

Omuzlarım kesik kesiktir, nasırlıdır
Her zaman bir ölü vardır omuzlarımda
O kadar ölü vardır ki her yanımda benim
—- Ölüler içindeyim! ölüler içindeyim! —
Örneğin bir bardak su içsem bir ölü kayar şuramdan
Su içmeyen bir balık gibi kayar
Ölülere takılmış bir uçurtma gibiyim
Biraz öyleyim.

Ve otel müşterileri, onlar
En inandırıcı ölülerimdir benim
Herbiri bir ölümü her gün yeniden yaşar
Camlara yapıştırılmış yüzler gibi
Sevgiyi unutmuş yüzler gibi
— Unutmak utanmaktır, siz bilirsiniz —
Hüzünsüz, anlatımsız, soğuk
Akşamüstü rengindedirler ve yorgundurlar.

Siz daha iyi bilirsiniz, hıristiyanları soyarlar
Ölüleri çıplaktır onların
Ne yalan söyleyeyim görünce huylanırım
Yeni ölmüş genç kızlar yenl doğmuş çocuklara benzerler
Görünce huylanırım
Bunu karıma da anlatırım, su dökünürüm
Adım mı, Ademdir, iyi adamımdır.

Karıma anlatırım ya, size de anlatırım
Bir gün bir ölü kaldırdık, Aşkenazlardan
Hani şu Leh yahudilerinden işte
Gözleri o kadar mavi olan, mavi bir suda yüzer gibi gövdesi
Saçları tütün renginde
Her neyse, uzatmayalım, bir de baktık ki ölünün arka cebinde
Dolarlar, marklar, sterlinler
Önce paylaşmayı düşündük, yalan söylemeyeyim
Götürüp geri verdik az sonra
Götürüp geri verdik, yüz lira aldık
Hepsi hepsi yüz lira
Bir gün de bir ölüye asılı iki torba
Torbalar kalçalara inmiş, askılar omuzlarda
İçleri altın dolu
Ölüyse bir kocakarı, Ermeni
Çoluk çocuğu
Elbette geri verdik altınları da.

Ve genç bir kız ölüsünden ametist bir kolye çıkardım
Doğrusu sakladım onu gizlice
Karımdan bile sakladım, karımdan
Niye mi sakladım, uğurdur diye.

Bir karım, iki çocuğum, dört kişiyiz
Kimseler bizimle konuşmaz
Mahallede kahveye çıkamam, anlarsınız
Giderek alıştım içkiye de
Demin de söyledim ya, iyi adamımdır
Benden kötülük gelmez
İnanır mısınız, bir gün gene bir ölüyü kaldıracağız
Tam kaldıracağız, birden farkına vardım
Adam düpedüz yaşıyor
Oysa raporlar filan tamam
Buzluğa girdi mi o anda işi bitik
Başında mirasçılar yas giysileri içinde
Dedim ya, birden farkına vardım
Evet, o gün bugündür yaşıyor
Cihangir'de oturur, zengindir
Bir iki kez evine de uğradım
Beni pek sevmez.

Ne de olsa herkes biraz ölüdür
Otel müşterileri en önde gellr
Kendileri soyar kendilerlni kendileri giydirir
Büyük kentlerin büyük tabutlarıdır oteller
Nedense işte onlar gökyüzüne gömülür.

Bu sabah on birde bitirdim işimi
Gidip uyuyacağım
Belki de
Ya karımla ya da
Bir başka ölüyle yatacağım.

ACABA

Dönelim
Döndürsün bizi
Kalbin akıp giden bulutlara benzeyen sesi
Yağmursuz bir yağmura açılmış kapılardan
Ve akılda kalan bir yokuştan
Ve yalnız çocuklara özgü o sonsuz sinema koltuklarından
Ve çocukluktan
Dönelim
Dönelim mi biz

Gençlikten, oralardan
Mutluluğu bir kabuk gibi saran mutsuzluklardan
Dönelim mi acıya
Acıya, büyük acıya
Ve soralım mı acaba
Ey büyük yalnızlık! insansan eğer
Bir kaya
Dalgalar yalarken onu
O bakarken kaskatı kalabalıklara
Dönelim
Ya da dönsek mi acılardan da
Ah, kalbin bulut bulut akan sesi.

Bütünüyle bir semte benziyor Ruhi Bey
Binlerce, on binlerce kedinin hep birden kımıldandığı
Kedilerden örülmüş bir semte
Ve soğuk bir tuvalde yerini bulamamış renkler gibi
Soğuk ve ayakta tutan çelişkileri
Bir görünümden bir başka görünüme kolayca sıçranan
Her şeyin, ama her şeyin çok dıştan farkedildiği
Eh, belki de bir satır fazlalığı ya da bir satır eksikliği
Belki de genç bir şairden ödünç alınan.

Yürüyor mu, yürümeyi mi düşünüyor Ruhi Bey
Düşünmesi daha mı sonra koyuluyor yola
Nereye gidecek ama, nereye varacak sanki
Yoksa bir oyun tadı mı buluyor bunda
Oyundan atılmaktan korkmayan bir oyuncu gibi
Boşvermiş de sanki oyunun kurallarına
Üstelik son bölümde, perdenin kapanmasına
Azıcık vakit kalmış
Ya da vakit var daha. Ama ne çıkar
Gövdenin yazgıya başkaldırması mı
Ruhi Beyin
Başkaldırması mı yoksa

Vaktinden önce anlamanın şaşkınlığı mı
Vaktinde anlamanın sevinci mi
Ya da biraz geç kalmanın
O gereksiz tedirginliği mi
Hangisi

Ama belli ki sonundayız her şeyin
En sonunda.

DÜŞLÜYOR ÖLÜMÜNÜ RUHİ BEY

Niye ölmemeli öyleyse
Yaşamak mutlu bir devinimse.

Ölüsünü bekliyor Ruhi Bey
Bir yanda Ruhi Bey bir yanda ölü
Ve görmemek ister gibi ölüyü
Oturmuş bir iskemleye.

«Ben ki bir ölüyü beklemekle geçirdim geceyi
Bir ölüyü ve ölünün bütün inceliklerini.»

Getirdiler beni sayrılar evine bir sabah
Asansörle yukarı çıkardılar
Tertemiz bir yatağa yatırdılar — ben böyle istedim böyle
oldu —
Oda numaram 283'dü aklımda doğru kaldıysa
Pencereden tepeler görünüyordu, bulutlar ve birtakım
kuşlarla devinen tepeler
Yakınımdan geçiyordu bazı kuşlar da
Beyaz bir saat asılıydı duvarda. Duvarın her yerinde
Bembeyaz saatler asılıydı
Ve her şey o kadar beyazdı ki, ayrıntılar
Yılların eklem yerlerini gösteriyordu sanki
Ve bütün eklem yerlerinde koskocaman bir ölü
Ruhi Beyin ölüsü
Hepsi de ur gibi sarmıştı beni
Sarmıştı ur gibi Ruhi Beyi
O gün sigara içtim akşama kadar
— İkinci gün aldılar sigaramı —
Ve saatler biraz sarardı
Sarardı bütün ayrıntılar.

Ve otuz sekizin altına düşmedi ateşim
Yataktan kalkamadım
O gece uyuyamadım sabaha kadar
Koridorlarda ayak sesleri, bağrışmalar
Kapı gıcırtıları ve acayip sesler

«Bilmem böylece kaça çıktı beklediğim ölüler»

Üçüncü gün kan şişeleri, tüpler, serumlar
Doktorlar, hastabakıcılar
Aralıksız girip çıkmalar
Gidip gelmeler
Tepelerden pencereye akan kuşlar
Pencereye sıvanan kuşlar
Ve benim mutluluğumun altında
Kararıp yitti bütün ayrıntılar
Bir daha görünmedi
Ve artık hiç görünmeyen
Şişeler, tüpler, serumlar.

Ve o gün ilk defa ölüsünü gördü Ruhi Bey
Soğumuş gövdesini gördü
Donuk gözlerini, durmuş kalbini
Gördü neye benzerse bir ölü.

— Ben Ruhi Bey nasılım
— Mutlusunuz Ruhi Bey.

Yarın gazetelerde çıkacak ilanlarım
Ruhi Bey öldü
Bu ölüm töreninde mutlaka bulunacağım
Bir daha görmek için ölümü
Çelenkler yığılacak avluya
Ki benim sayısız ölülerime
Yaldızlı yapraklarını kıpırdatarak bakacaklar
Sevgiyle

Ve babam elinde gümüş kırbacıyla
Bir başına bir ölü
Annem bir limon görüntüsünün önünde giyinmiş ölümlüğünü
Ölüler halinde duracak onlar da
Dışımdaki ölüler, içimdeki ölüler
Bir alaşım halinde, donuk güneşin altında
Ve benim mutluluğumun altında
Akıp gidecek bütün kötülükler
Ölümün armaları gibi
Akıp gidecekler en sonunda.

Niye ölmemeli öyleyse
Yaşamak mutlu bir devinimse.

K O R O

ÇİÇEK SERGİCİSİ, MEYHANE GARSONU, MEYHANE PATRONU, KÜRK TAMİRCİSİ YORGO, HAYRÜNNİSA, GENELEV KADINI, OTEL KATİBİ, CENAZE KALDIRICISI ADEM, AKORDEONCU KADIN, EMEKLİ POSTACI, V.B.

Çelenklerimizle geldik, yoktunuz
Ara sokaklarda, pasajlarda aradık, yoktunuz
Meyhanelere baktık, otellere sorduk, yoktunuz
Nerdesiniz Ruhi Bey?

RUHİ BEY

O kadar bekledim ki, geliyorum
Ölümümü bekledim, geliyorum
«Bir ölüyü ve ölünün bütün inceliklerini»
Bekledim geliyorum.

Ben Ruhi Bey, mutlu olan Ruhi Bey
Ölümü gömdüm, geliyorum
Bir sonbahar günüydü, geliyorum
Güneşler buz gibiydi, geliyorum
Ve bütün kötülükler
Ölümün armaları gibiydi
Size anlatırım, geliyorum.

Hepsini, hepsini gömdüm, geliyorum
Havuzun kırık taşlarını — siz bilmezsiniz —
Limonluğu ve kırmızı konağı — siz bilmezsiniz —
Aynalarda kendini seven Ruhi Beyi — siz bilmezsiniz —
Ve bildiğiniz Ruhi Beyi — ya da pek bilmediğiniz —
Gömdüm ben, geliyorum.

KORO

İyi biliriz sizi biz, iyi biliriz
Nerdesiniz Ruhi Bey.

RUHİ BEY

Gömdüm hepsini, geliyorum
Bütün ölülerimi gömdüm, geliyorum.

KORO

Peki, ya sonuç Ruhi Bey, ya sonuç
Biz sizi tanımaz mıyız
Siz ne yaparsınız bundan sonra, biz ne yaparız
Bir bütünün parçalarıyız, bir bütünün parçalarıyız.

RUHİ BEY

Sonuç mu dediniz, ne dediniz
Sonuç hiç gömülür mü, geliyorum
Ben yalnız ölülerimi gömdüm, geliyorum.

KORO

Doğrusu anlamıyoruz Ruhi Bey
Her insan biraz ölüdür
Biz ki bir bütünün parçalarıyız, biliriz
Her insan biraz ölüdür.

RUHİ BEY

İnsan yaşıyorken özgürdür
Yaklaştım iyice, geliyorum.

KORO

Her insan biraz ölüdür
Biz de biraz ölüyüz.

RUHİ BEY

Ölüler ki bir gün gömülür
İçimizdeki ölüler, dışımızdaki ölüler
İnsan yaşıyorken özgürdür
İnsan
yaşıyorken
özgürdür.

BİTTİ

KOZA YAYINLARI'nın

BU KİTAPLARINI OKUDUNUZ MU?

TRT OLAYLARI

• SEMİH TUĞRUL •

Olaylar.. Anılar
Belgeler.. Gercekler

•ADNAN ÖZTRAK
••MUSA ÖĞÜN ve
•••İSMAİL CEM İPEKÇİ
Dönemlerinin

İÇYÜZÜ!

KOZA YAYINLARI.
Pk.836 İst.
Dağ:BATES.

TOPLUM VE SANAT

Sosyalizmi anlamak için okumalı!

"Le Monde"

KOZA YAYINLARI
P.k. 836 İst.
Dağ Bahçeş
KİTAPÇINIZDA

GÜNCEL KİTAPLAR DİZİSİ 16

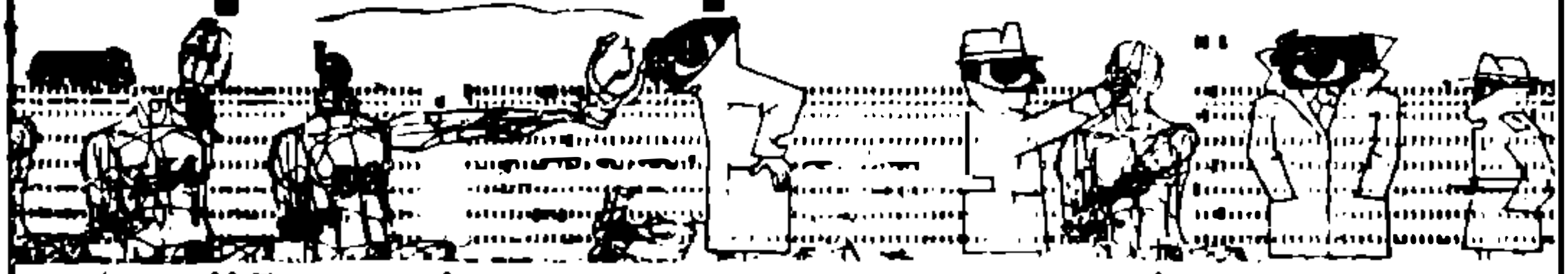
KOZA YAYINLARI

KOZA

TARİH BOYUNCA

polis kışkırtmaları

B.Thomas

ÖĞRENCİ OLAYLARI, DARBELER, İŞGAL VE ÖRGÜT ÇALIŞMALARINDA "MÜHBİR"-LER, AJANLAR VE PROVOKASYONLAR...

KİTAP SATILAN HER YERDE!

.Koza Yayınları
.Kitap ... PK.836 ...
... Bahçe

.Koza Yayınları
.ÖBA DİZİSİ»7

KOZA

Güncel Kitaplar Dizisi 16

PK.836
DAĞ-BATEŞ

FREUD öğretisinin temel açıklamaları:

freud

psikanaliz üzerine

...ÇIKTI!!...

PK 836
Dağ Bateş

KOZA

Güncel
Kitaplar
Dizisi'nde
Sunar

SOĞUK
SAVAŞ
NASIL
BAŞLADI,
GELİŞTİ,
DEVAM
EDİYOR
VE NİÇİN
SONA
ERMEDİĞİ
HUGH
HİGGİNS'İN
ARAŞTIRMASI BÜTÜN
GİZLİ YÖNLERİYLE
AÇIKLIYOR...

KOZA

:OLAYLAR
:BELGELER
:ANILAR
dizisinde belgesel kitaplarını sunar

1. NAZİ İMPARATORLUĞUNUN SONU • Mareşal V.I. Chuikov
İkinci Dünya Savaşı'nı batı cephesinde bitiren Mareşal'in anıları

2. TANRILARIN VATANI ANADOLU •• C.W. Ceram
"Tanrılar, Mezarlar, Bilginler" yazarının başarılı kitabı

3. ANADOLU İNANÇLARI ••• Lz. Eyüboğlu
Türk folklorunun önemli parçası üzerine köklü bir araştırma

4. CASUSLAR CASUSU •••• Dusko Popov
İkinci Dünya Savaşı'nın en başarılı casusunun itirafları

5. ITT-EGEMEN DEVLET ••••• Anthony Sampson
"Sampson'un kitabı çağdaş gerçekleri göz önüne seriyor" O. Akbal

6. KİRLİ İŞLER İMPARATORLUKLARI •••••• Ovid Demaris
Nixon'dan C.I.A.'ye, CREEP'den Pentagon'a uluslararası gizli yöneticiler basıyor!

ODA DİZİSİNDE YENİ BİR KİTAP!
YENİ BİR BEST SELLER!

Koza Yayınları kitap satılan her yerde • p.k. 838 • Dağ.: Batı

KOZA

Anthony Sampson

ITT

EGEMEN DEVLET

Allende'ye karşı darbe ve içyüzü

(P.K. 836 İstanbul) • Genel Dağıtım: Batı

P.K.036:İst

FREUD

Freud'un öğretisinin temelini oluşturan öğe üzerine bilmek istediğiniz her şey... Freud'un kaleminden!

cinsiyet üzerine

KOZA YAYINLARI • PK 836 • dağ.Bortaş •

Yayın Hakkı (Copyright): Edip Cansever - Koza Yayınları Ticaret Ltd. Şti. Nuruosmaniye Caddesi, Özaydın İşhanı, kat: 4, Tel: 220026, P.K. 836, İstanbul/Kapak düzeni: İbrahim Köktürk/Düzelti: Ö. Can

edip cansever

BEN RUHİ BEY NASILIM

ŞİİR

"

«Günümüz Türk şiirinde Edip Cansever'in önemli bir yeri olduğu tartışılmaz bir gerçek.

«Ben Ruhi Bey Nasılım», Edip Cansever'in, «Tragedyalar» ile «Çağrılmayan Yakup» kitaplarının bir uzantısı sayılabilir. Cansever, bu son kitabında da insanın trajik varlığına eğilmiş, saptamanın, sergilemenin de ötesinde, insanın «aşama» gücünü hiçbir durumda yitiremeyeceğini bi. dana kanıtlamıştır.

Ben Ruhi Bey Nasılım» bu yargıyı kanıtlayan bir Edip Cansever şiirdir.»

"

KOZA YAYINLARI

TÜRK. YAZARLARI

15 lira